

KADIN DAYANIŞMA VAKFI

KADIN DANIŞMA MERKEZİ 2016 YILI FAALİYET RAPORU

MITHATPAŐA CAD. 10/11 SIHHIYE / ANKARA

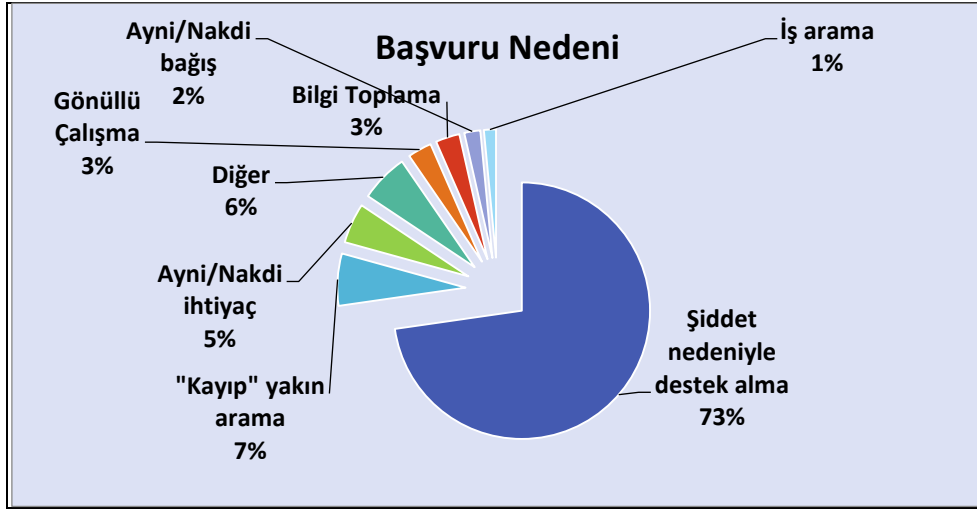
0 312 430 40 05 – 432 07 82

kadindv@yahoo.com.tr

KADIN DAYANIŞMA VAKFI
KADIN DANIŞMA MERKEZİ RAPORU
1 OCAK – 31 ARALIK 2016

2016 yılında Kadın Dayanışma Vakfı Kadın Danışma Merkezine 465 kişi başvurdu. Başvurular birçok farklı nedenle yapıldı:

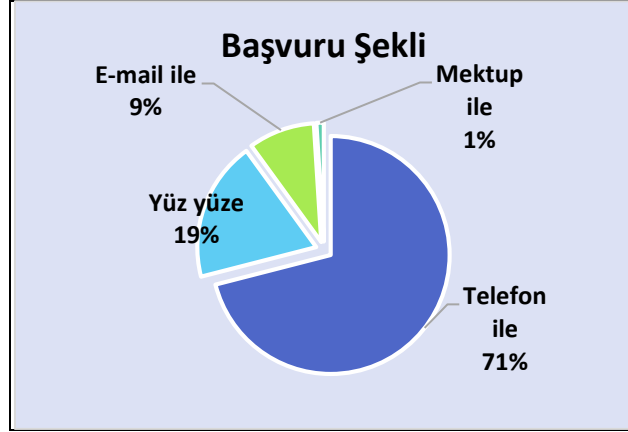
336 kadın maruz kaldığı şiddet nedeniyle destek almak için başvurdu. Bilgi toplamak için ulaşan 12 kişinin arasında akademisyenler, öğrenciler, gazeteciler, araştırmacılar vardı. Bu kişiler toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet ve sivil toplum örgütleri konularındaki çalışmalarını için bilgi almak istediler.

Maruz kaldığı şiddet nedeniyle destek almak için başvuran birçok kadın aynı zamanda ekonomik problemlerle de mücadele ediyor. Bu nedenle taleplerinin arasında çoğu zaman aynı/nakdi destek ve iş bulma da olabiliyor. Ancak bunların haricinde, 2016 yılında doğrudan iş bulma talebiyle 7 kişi, aynı/nakdi destek talebiyle ise 24 kişi başvurdu. Bu kişiler talepleriyle ilgili diğer kurumlara yönlendirildi.

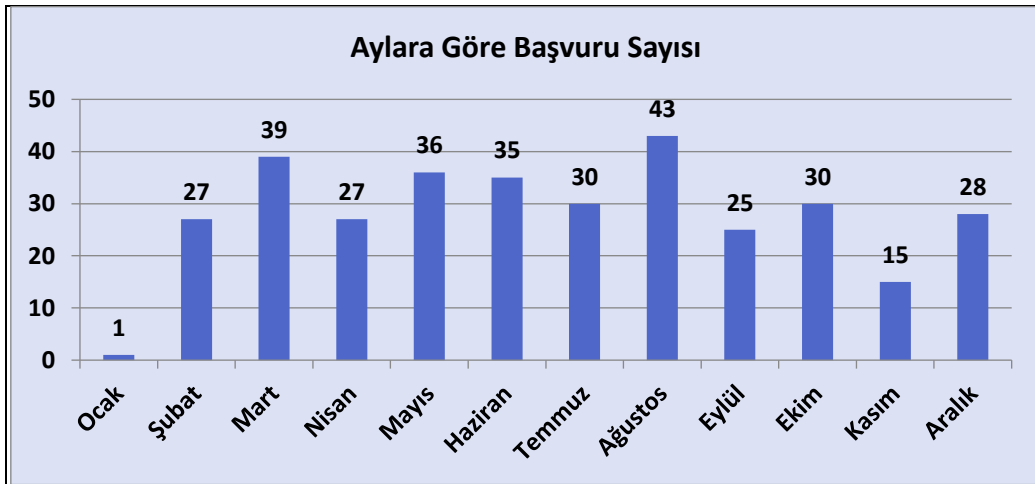
30 kişi ise yakını/tanıdığı olan ve bir kadın sığınağında olduğunu düşündükleri bir kadına dair bilgi almak, nasıl ulaşabileceklerini öğrenmek için aradı. Bu aramaları yapan kişilere herhangi bir bilgi verilmedi; kadın sığınaklarının adres ve telefonlarının gizli olduğu, ulaşamayacakları söylendi.

MARUZ KALINAN ŞİDDET NEDENİYLE YAPILAN BAŞVURULAR

2016 yılında Kadın Danışma Merkezine maruz kaldığı şiddet nedeniyle destek almak için 336 kadın başvurdu. 64 kadın doğrudan Kadın Danışma Merkezine gelerek yüz yüze başvuru yaparken, 239 kadın telefonla, 31 kadın e-mail ile, 2 kadın ise mektup göndererek ulaştı. Birçok kadınla yüz yüze ve/veya telefon üzerinden, birden fazla görüşme yaptık. Telefon ve e-mail ile başvuru yapan kadınları mümkün olduğu durumlarda daha detaylı görüşebilmek için Kadın Danışma Merkezine davet ettik. Ankara dışından yapılan başvuranlarda görüşmelerimizi telefon ve e-mail üzerinden sürdürdük; gereken durumlarda ise kadınları buldukları illerdeki ilgili kurum ve/veya kadın örgütlerine yönlendirdik.

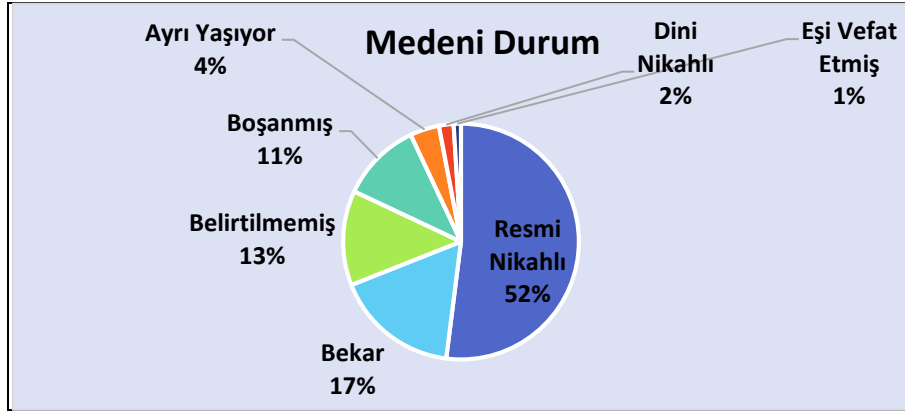
Kadın Danışma Merkezine en çok başvuru Ağustos ayında yapıldı. Ocak ayında ise Kadın Danışma Merkezi; kullanılan formların güncellenmesi, arşiv çalışması yapılması, rapor yazımlarının tamamlanması vb. iç çalışmalara odaklanabilmek amacıyla başvuruya kapandığı için yalnızca 1 başvuru alındı.

Kadın Danışma Merkezine başvuran 336 kadının %56'sı Kadın Dayanışma Vakfı'na internet üzerinden edindikleri bilgi aracılığıyla ulaşılar. Kadınların %23'ü ise arkadaşları/tanıdıkları tarafından yönlendirildi. Kadın Danışma Merkezine başvuranların %73'ü kendisi için; %27'si ise yakınları için ulaştı. Bir başkası adına başvuru yapılan durumlarda daha sağlıklı bilgi alabilmek ve destek olabilmek için sonraki görüşmelere (ciddi bir engel olmadığı sürece) kadınların kendileriyle devam ettik.

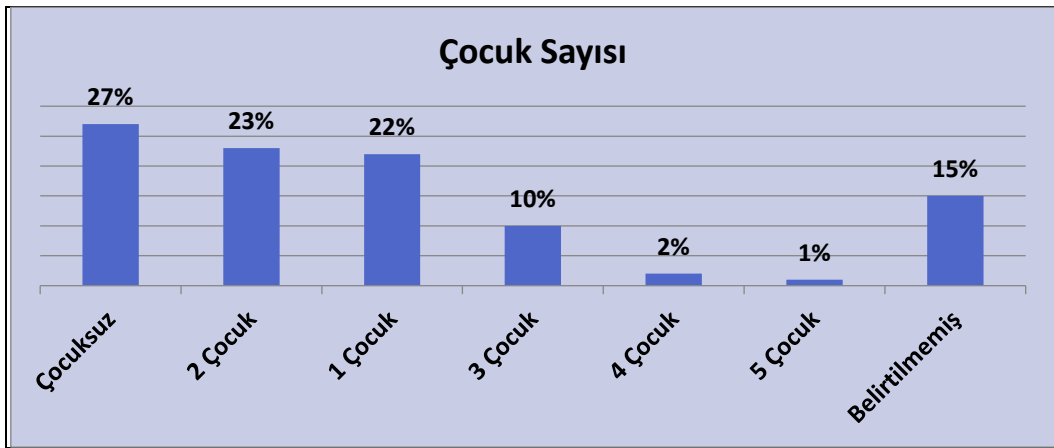
MEDENİ DURUM

2016 yılında Kadın Danışma Merkezine başvuran 336 kadının 174'ü resmi nikahlı, 37'si boşanmış, 6'sı dini nikahlı, 13'ü ise eşleriyle ayrı yaşayan kadınlardı. Buna göre danışanların 69%'u daha önce evlilik yaşamış ve/veya halen evlilik ilişkisi içinde bulunan kadınlardı. Şiddet nedeniyle başvuru yapan boşanmış kadınların yarısının maruz kaldıkları şiddetin failleri eski eşlerdi. Başvuran 57 kadın bekârken, 2 kadının ise eşleri vefat etmişti.

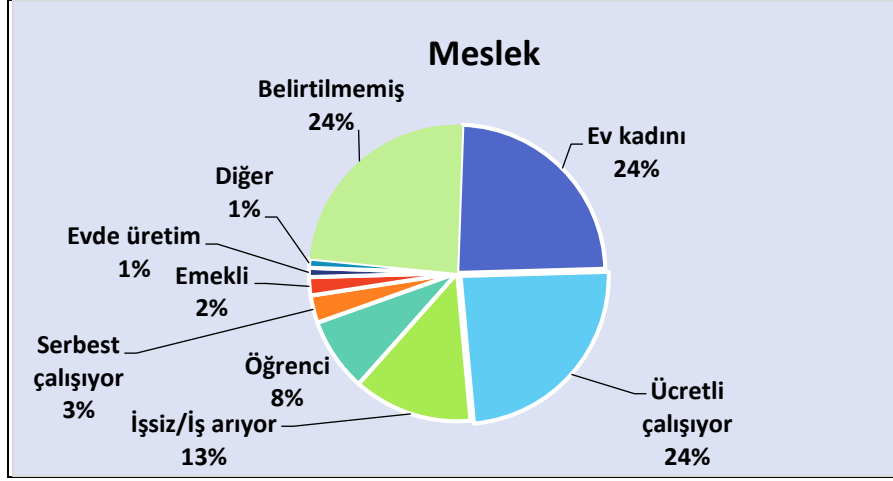
ÇOCUK SAYISI

Kadın Danışma Merkezine maruz kaldığı şiddet nedeniyle destek almak için başvuran 92 kadının çocuğu yoktu. 73 kadının tek çocuğu, 75 kadının 2 çocuğu, 34 kadının 3 çocuğu, 8 kadının ise 4 çocuğu vardı. Çocuk sahibi olan 244 kadının %22'sinin çocukları da anneleriyle birlikte şiddete maruz kalmıştı.

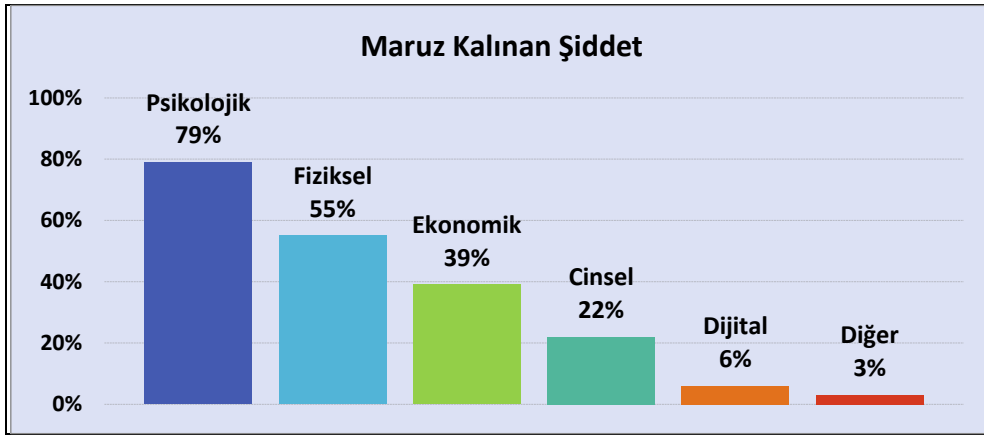
MESLEK

Danışanların 24%'ü (80 kadın) kendini ev kadını olarak tanımladı. 43 kadın (13%) başvuru yaptığı sırada işsiz olduğunu ve iş aradığını beyan etti. Kadın Danışma Merkezine başvuran 81 kadın ücretli olarak temizlik işçiliği, öğretmenlik, bakıcılık, sekreterlik, tercümanlık, bankacılık, hemşirelik, muhabirlik, açılış gibi işler yapıyordu. 10 kadın ise temizlik, ürün pazarlama gibi işlerde kendi hesabına çalışıyor, veya kendi dükkanını işletiyordu. Başvuru yapan 2 kadın ev içerisinde ürettiği ürünlerin satışından gelir elde ediyor, 27 kadın öğrenci, 8 kadın ise emekliydi.

MARUZ KALINAN ŞİDDET

2016 yılında Kadın Danışma Merkezine başvuran kadınlar çoğu zaman birden fazla farklı şiddet türünü birlikte deneyimlemişlerdi. Başvuran 336 kadının 266'sı psikolojik şiddet gördüğünü beyan etti. Buna göre başvuran kadınların %79'u hakaret; aşağılama; bağırma; nasıl giyineceğine, nereye gideceğine, kimlerle görüşeceğine karar verme ve bu konularda baskı yapma; başkalarıyla olan ilişkisini sınırlama; kadına ve/veya yakınlarına zarar vermekle tehdit etme; suçlama; çocuklarını göstermemekle/kaçırmakla tehdit etme vb. biçimlerde psikolojik şiddet deneyimlemişlerdi.

Kadın Danışma Merkezine başvuran 185 kadın ise tokatlamak, tekmelemek, yumruklamak, hırpalamak, boğazını sıkmak, sert bir cisim fırlatmak, kesici/vurucu aletlerle bedene zarar vermek gibi biçimlerde fiziksel şiddete maruz bırakılmışlardı. Fiziksel şiddet uygulayan failer genellikle kadınların eşleri, eski eşleri, eski partnerleri, partnerleri, kendi ailesinin üyeleri, arkadaşları, vb. kişiler; yani kadınların en yakınlarındaki kişilerdi. Bazı durumlarda uygulanan fiziksel şiddet tedavi gerektiren yaralanmalara neden olmuş, ancak kadınlar çoğunlukla yalnızca şikayetçi olacakları zaman darp raporu alabildikleri için birçok fiziksel şiddetin herhangi bir kaydı yoktu.

Başvuran 131 kadın, eve gelir getiren tek kişi olan erkek tarafından evin giderlerinin ödenmemesi, çocukların ihtiyaçlarının karşılanmaması; kadının çalışmasının engellenmesi; kadının ve çocukların yaşamaya devam ettiği evin elektrik, su ve gaz aboneliklerinin evden ayrılan erkek tarafından iptal edilmesi; mahkeme tarafından kadın ve/veya çocuk için belirlenen nafakanın ödenmemesi; tarafları

ilgilendiren ekonomik kararları erkeğin tek başına alması; kadının işten çıkmasına/çıkarılmasına sebep olma vb. ekonomik şiddet biçimlerine maruz bırakılmıştı.

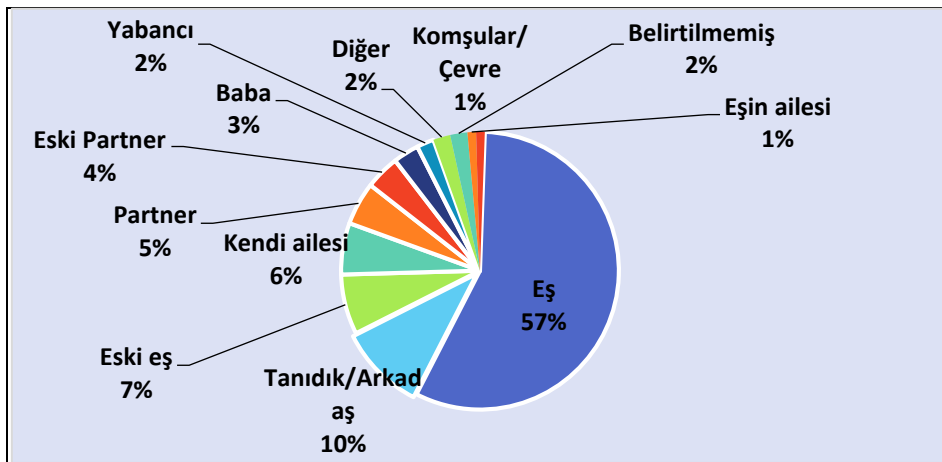
Kadın Danışma Merkezine destek için ulaşan 74 kadın ise istemediği yerde/zamanda/biçimde cinsel ilişkiye zorlama; cinsel içerikli tekliflere, görsellere, sözel veya fiziksel hareketlere maruz bırakma vb. biçimlerde cinsel şiddete maruz bırakılmıştı. Cinsel şiddet failleri çoğunlukla kadınların eşleri, partnerleri, kendi aile bireyleri, eski eşleri, iş arkadaşları, işverenleri, öğretmenleri gibi kendi sosyal çevrelerinden kişilerdi.

21 kadın ise kendi rızası olmadan fotoğraflarının ve/veya video görüntülerinin kaydedilmesi; bu fotoğrafların ve/veya video görüntülerinin yine kadının rızası olmadan sosyal paylaşım sitelerinde paylaşılması; sosyal paylaşım sitelerinde kadın hakkında ve hatta kadın adına hesap açarak onun ağzından küçük düşürücü yorumlarda bulunma gibi biçimlerde dijital şiddet deneyimlemişti. Ayrıca 10 kadın, kendi aileleri tarafından zorla evlendirilme ve eşleri veya eski eşleri tarafından ısrarlı takip gibi diğer şiddet türlerine maruz bırakılmıştı.

ŞİDDET UYGULAYANLAR

Başvuran kadınların 57%'sine, yani 192 kadına uygulanan şiddetin failleri kadınların eşleriydi. 23 kadının da eski eşinin şiddetine maruz kaldığı düşünüldüğünde, şiddet nedeniyle destek almak için başvuran kadınların 64%'ünün başvuru yaptığı sırada veya geçmişte evlilik ilişkisi içinde bulunduğu kişilerden şiddet gördükleri anlaşılıyor.

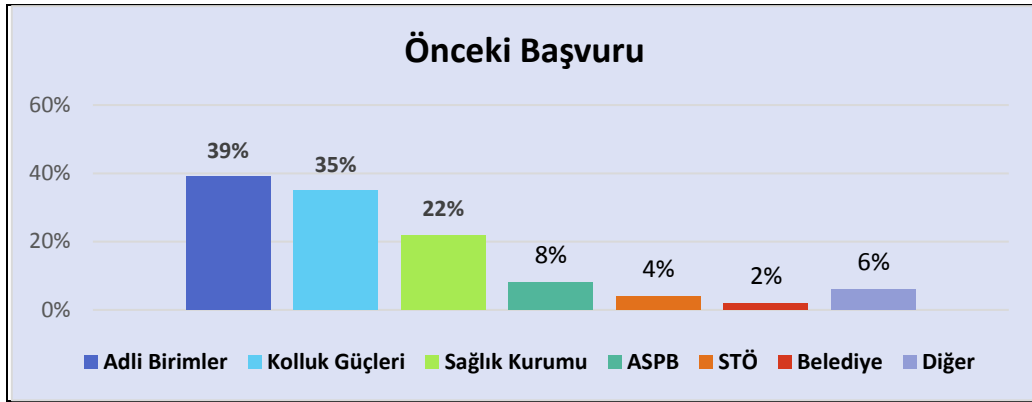
Eşlerden sonra en çok şiddet uygulayanlarsa kadınların arkadaşları ve/veya tanıdıkları olan (evlilik, partnerlik, akrabalık bağı olmayan) kişiler, eski eşleri, kadınların kendi aile bireyleri oldu. 15 kadın, partnerinin; 12 kadın ise eski partnerinin şiddetine maruz kaldı. 11 kadına babası, 8 kadına ise tanımadığı, yabancı bir kişi şiddet uyguladı. 6 kadın yaşadığı şiddetin failine dair bilgi paylaşmayı istemedi.

Birden fazla kişinin uyguladığı şiddete maruz kalan kadınların ikincil olarak şiddet gördükleri kişilerin başında 5% oranıyla eşin ailesi, 4% oranıyla da kendi aile bireyleri geldi.

BAŞVURULAN KURUMLAR

Kadın Danışma Merkezine yaşadıkları şiddet nedeniyle başvurarak destek talep eden kadınların 64%'ü (215 kadın) daha önce başka kurumlara başvuru yapmışlardı.

132 kadın boşanma/ceza/velayet davası açmak, 6284 sayılı kanun kapsamında başvuru yapmak, bir avukatla görüşüp bilgi almak vb. nedenlerle Savcılık, Mahkeme, Baro, Adli Yardım Bürosu, Ankara Barosu Gelincik Merkezi gibi kurumlara başvurmuştu. Ancak kadınların bu kurumlardaki deneyimleri, kurumların bürokratik işleyişleri ve görüştüğü kişilerin toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddete dair duyarsızlıkları nedeniyle çeşitli zorluklar içeriyordu. Örneğin, kendisine şiddet uygulayan dini nikahlı eşinden şikayetçi olmak için Savcılığa giden kadına görüştüğü Savcı tarafından “resmi nikahlı değilsin, çocuğunun soyadı kocaninkiyle aynı, şikayetini geri almazsan çocuğunu babaya veririm” denilmiş ve kadın bu nedenle şikayetini geri çekmişti. Bir başka örnekte şiddet uygulayan eşinden defalarca şikayetçi olan ancak sonuç alamayan kadının duruşmasında kadının tanık olarak gösterdiği oğluna Hakim tarafından “bak iyi düşün, sonuçta babandır, bir şey olursa sonra sen üzülürsün” denilmesi üzerine oğlu ifadesini geri çekmiş, dava delil yetersizliği nedeniyle düşmüştü. Kadın Danışma Merkezine Ankara dışından telefonla ulaşan ve erkek arkadaşının psikolojik, fiziksel, cinsel ve dijital şiddetine maruz kalan, tehdit nedeniyle şiddeti uzun süre gizli tutan kadın, suç duyurusunda bulunmak için Savcılığa gittiğinde kendisine görüştüğü Savcı tarafından “yapmasaydın sen de” denildiğini aktarmıştı. Bunun üzerine şikayetçi olmaktan vazgeçen ve oradan ayrılmak isteyen kadına yine aynı Savcı tarafından “suç duyurusunda bulun, yarın birgün başına bir şey gelir Savcı yardım etmedi dersin” denilmişti.

117 kadın polis karakolu, ilçe emniyet müdürlüğü, hastane polisi, jandarma karakolu, ve 155 Polis İmdat Hattı gibi kurumlara şiddet esnasında veya sonrasında, bu şiddeti durdurmak, ve/veya şiddet uygulayan kişiden şikayetçi olmak için başvurmuştu. Kolluk güçlerine başvuru yapan kadınlar arasında ciddiye alınmayan, eksik bilgilendirilen, şikâyeti/ifadesi kayda geçirilmeyen, yargılayıcı/suçlayıcı muameleye maruz kalan kadınlar vardı. Örneğin, maruz kaldığı şiddet sonrasında jandarma karakoluna başvuran ve 9 ve 4 yaşlarında çocukları olan bir kadına “seni sığınmaevine yerleştiririz ama çocuklarını yetiştirme yurduna vermen gerekir” şeklinde yanlış bilgi verilmiş, bu nedenle kadın başvuru yapmaktan vazgeçmişti. Eşinin uyguladığı şiddet nedeniyle 155 Polis İmdat hattını arayan bir kadının evine gelen polisler tarafından kadına “isterseniz evden uzaklaştıralım, ama eğer uzaklaştırırsak evde aç susuz kalırsınız, daha kötü olur” denilmiş ve kadının yasal haklarını kullanma yönünde bir adım atması engellenmişti. Bir başka örnekte maruz kaldığı cinsel şiddetin hemen ertesinde şikâyetçi olmak için karakola giden kadın 12 saat süreyle yazılı ifadesi alınmadan

bekletilmiş, bu sürede birçok polis memuru kendisine olayı en baştan sözlü olarak anlattırmıştı. Kadınlara görüşen ilk polis memuru ise kendisine bakire olup olmadığını sorup, “bakire değilsen tecavüz sayılmaz” demişti. Şiddetin üzerine karakolda ikincil mağduriyet yaşayan kadın, Kadın Danışma Merkezimizde sosyal ve hukuki destek aldı.

Savaş-çatışma dönemleri gibi toplumsal şiddetin yükseldiği, buna bağlı olarak kadına yönelik şiddetin de artış gösterdiği ve kadına yönelik şiddetle mücadelenin önemini yitirmeye başladığı dönemlerde yapılan yanlış uygulamaların kayda geçirilmesi, bu uygulamaların yaygınlaşmasının önüne geçmek adına önemlidir. Kadınların anlatıları 15 Temmuz sonrası gelişmelerin bazı kurum ve kuruluşların işleyişlerine etkileri nedeniyle şiddete maruz kalan kadınları olumsuz yönde etkilediğini ve daha önce de yaşanmakta olan bazı aksaklıkların OHAL dönemi ve uygulamaları ile gerekçelendirildiğini gösterdi. Örneğin, bir danışanımız evine pompalı tüfekte gelen fail nedeniyle 155 Polis İmdat hattını aradığında eve gelen polisler “darbe oldu, polisin işi gücü var” diyerek faili taksiye bindirip uzaklaştırmış, ancak başka herhangi bir işlem yapmamıştı. Bir başka örnekte kendisine şiddet uygulayan eşi hakkında suç duyurusunda bulunmak ve boşanma davası açmak için adliyeye giden kadına görüştüğü Savcı tarafından Hakimlerin önünde çok sayıda dosya olduğu, davasının çok uzun süreceği, bu nedenle “hiç davayla falan uğraşma”ması gerektiği söylenmişti. Yine 15 Temmuz sonrasında, şiddet uygulayan kişiyi şikâyet etmek için mahalle karakoluna giden kadına polis tarafından “hanfendi tüm dosyalarımız şiddet gören kadınlarla dolu, hangi birine bakalım, sizinki basit bir taciz olayı” denilmesinden de anlaşılacağı gibi, bu durum şiddete maruz kalan kadınların ilk başvuru noktaları olan kurumlardaki çok sayıda personelin görevden alınması, yer değişikliği yapılması ve/veya ihracıyla da bağlantılıdır.

Kadın Danışma Merkezine başvuran 75 kadın, maruz kaldıkları şiddetin etkileri nedeniyle tedavi olmak ve/veya destek almak için daha önce kamu/özel/üniversite hastaneleri, hastanelerin psikiyatri klinikleri, acil servisler, Adli Tıp gibi sağlık kurumlarına başvurmuştu. Bu kurumlara başvuran kadınlar arasında da, bir danışana devlet hastanesinde görüştüğü psikiyatrist tarafından söylenen “25 yıl sonra mı aklın başına geldi, şimdiye kadar niye bir şey yapmadın?” benzeri suçlayıcı ifadelerle karşılaşan kadınlar vardı.

28 kadın ise daha önce Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM), Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü gibi kurumlara başvurmuştu. Bir kadın sığınacağına yerleşmek için ŞÖNİM’e başvuran kadınların ilk gözlem ve görüşmelerinin yapılması ve durumlarının incelenmesi için iki haftaya kadar kalabildikleri İlk Kabul Birimi’nde kalan danışanlar, kalabalık ve kötü fiziki koşullar nedeniyle şikâyetlerini ilettiler. Örneğin daha önce İlk Kabul Birimi’nde kalmış olan bir kadın, burada yaşadığı kötü deneyimi hatırlayarak yeniden İlk Kabul Birimi’nde kalmamak için sığınak başvurusu yapmak istemedi. Yaşadığı şehirde kendisinin ve çocuklarının can güvenliği olmaması nedeniyle çocuklarıyla birlikte Ankara’ya gelen ve sığınak için ŞÖNİM’e yönlendirdiğimiz danışan, İlk Kabul Birimi’nde yalnızca bir gece geçirdikten sonra olumsuz şartlar nedeniyle ayrıldı.

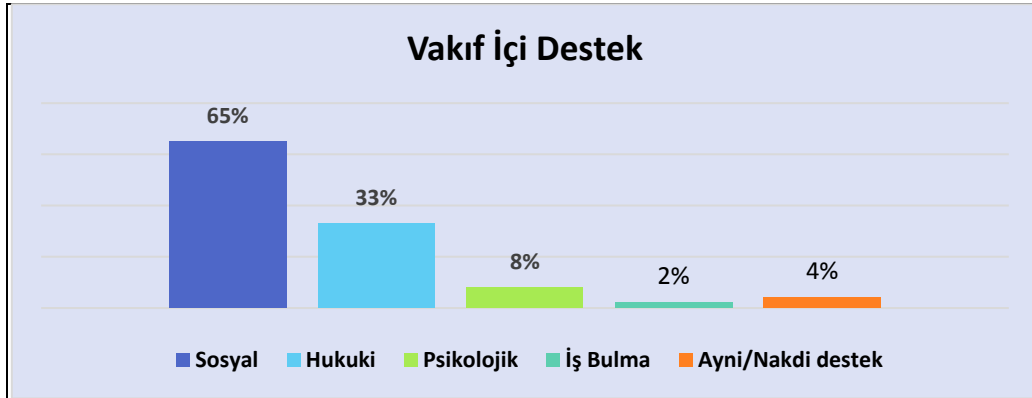
Sivil toplum örgütlerine başvuran 14 kadının destek aldıkları yerler buldukları illerdeki kadın örgütleri olmuştu. 21 kadın ise bize ulaşmadan önce Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, İŞKUR, Kaymakamlık, Valilik, ALO 144, siyasi parti, Nüfus Müdürlüğü, Çocuk İzlem Merkezi, vb. kurumlara başvururken, iki mülteci danışan daha önce Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’ne başvurmuştu.

VAKIF DESTEĞİ

Kadın Danışma Merkezine yapılan tüm başvurular sosyal çalışmacılar tarafından alınarak ilk görüşmeler yapıldı. Başvuran 219 kadına sosyal destek verildi. Sosyal destek; maruz kalınan şiddete dair anlatının kadınların beyanlarının esas alınarak dinlenmesini, risk ve ihtiyaç analizi yapılmasını, şiddetten uzaklaşmak için mevcut mekanizmaların ve yasal hakların bilgisinin paylaşılmasını, seçeneklerin değerlendirilmesini ve kadınlar adına karar almadan birlikte planlama yapılarak gerekli yönlendirmelerin yapılmasını ve sonrasında sürecin takip edilmesini içeriyor. Kadın Danışma Merkezindeki sosyal destek görüşmeleri tek seferlik olabildiği gibi, kadınların farklı ihtiyaçları ve içinde buldukları süreçlerin gerekliliklerine bağlı olarak haftalara ve aylara yayılan uzun süreli görüşmeler şeklinde de gerçekleşebiliyor.

Başvuran 112 kadına ihtiyaç duydukları hukuki destek Vakfın gönüllü avukatları tarafından yüzyüze ve/veya telefonla yapılan görüşmelerle verildi. Kadınlara yasal haklarına ve yapacakları başvurulara ve/veya hâlihazırda yürümekte olan yasal süreçlere dair bilgilendirme yapıldı, dilekçe yazımına destek olundu. Kadın Danışma Merkezinde sağlanan hukuki desteğin kapsamında bulunmamasına rağmen, önceki yıldan devam edenler de dâhil, gönüllü avukat grubu tarafından takip edilmesinde fayda görülen bazı soruşturma ve hukuk ve ceza davaları takip edildi, vekil olarak duruşma desteği verildi. Vakıf adına yapılan müdahillik talepleri mahkemelerce reddedildi; ancak yine de avukatlar bu davaları izlemeye devam etti.

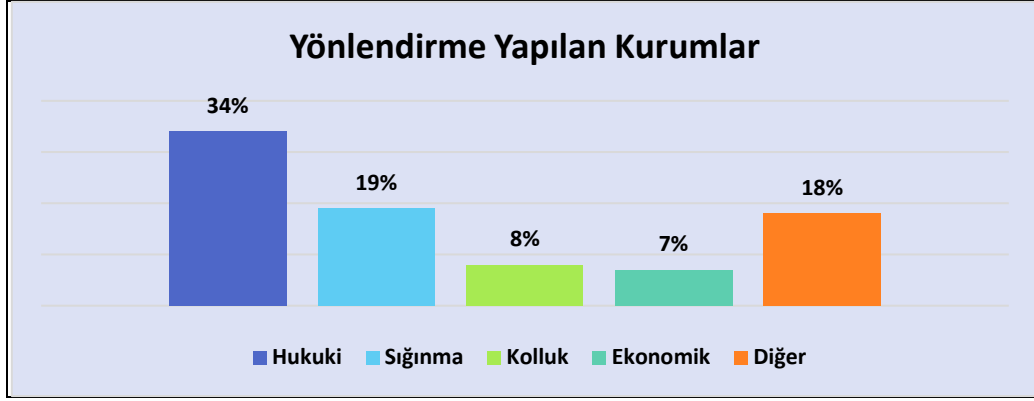

Kadın Danışma Merkezinde sağlanan psikolojik destek, şiddete maruz kalan kadınlara, bu şiddetin yarattığı travmanın etkilerini azaltmak, kadınların duygu durumlarını dengelemek, kendi yaşamları ile ilgili karar vermelerini sağlamak ve birlikte güçlenmek için veriliyor. 50 dakika süren görüşmeler 6 ay ile 1 yıl arasında devam ediyor. İlk 6-9 ay süresince genellikle haftada 1 gün süren görüşmeler sonraki aylarda azalarak sonlandırılıyor. 2016 yılında Kadın Danışma Merkezine başvuran 28 kadına Vakıf psikoloğu ve gönüllü psikologlar tarafından psikolojik destek verildi. Bir psikiyatrist ile görüşmeye ihtiyacı olan kadınlar, yine psikologlar tarafından hastanelerin psikiyatri kliniklerine yönlendirildi.

Kadın Danışma Merkezine başvuran ve iş ihtiyacı olan kadınların 7'si Vakfa ulaşan eleman taleplerinden kendilerine uygun olanlara yönlendirildi. 13 kadına ise, ihtiyacı olan danışanlara iletmek üzere Vakfa ulaştırılan eşyalar iletildi.

YÖNLENDİRME YAPILAN KURUM/KURULUŞLAR

Kadın Danışma Merkezine başvuran 112 kadın için Vakıf dışında hukuki destek alabilecekleri Savcılık, kadınların buldukları illerdeki Barolar, ücretsiz avukat talepleri için Adli Yardım Bürosu, Ankara Barosu Gelincik Merkezi, mahkemeler, buldukları illerdeki kadın örgütleri gibi kurumlara yönlendirmeler yaptık. Maruz kaldığı şiddet nedeniyle kalacak güvenli bir yere ihtiyacı olan 65 kadın sığınak başvuruları için ŞÖNİM, karakol, ASP İl Müdürlüğü, ALO 183, belediyelerin kadın danışma merkezleri gibi kurumlara yönlendirildi.

24 kadın maddi destek talepleri nedeniyle başvuru yapabilmeleri için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, belediyeler, ASP İl Müdürlüğü, ŞÖNİM gibi kurumlara yönlendirildi. 60 kadın ise istekleri ve ihtiyaçları doğrultusunda buldukları illerdeki kadın örgütleri, belediyelerin kadın danışma merkezleri, ASP İl Müdürlükleri, ŞÖNİM, sosyal hizmet merkezi, sağlık kuruluşları, İŞKUR, göçmenlerle çalışan örgütler gibi kurumlara yönlendirildi. Özellikle göçmen ve mülteci kadınların maruz kaldıkları şiddet nedeniyle destek almak istedikleri durumlarda, ilgili kurum ve kuruluşlarda var olan bilgi eksikliği/karmaşası ve özellikle önyargılar nedeniyle bu kadınların ikincil mağduriyetler yaşadığı görüldü.